

Spørgsmaal om, hvorvidt denne Adresse kunne anses som et Udtryk for det danske Folk, eller ei. Dette Spørgsmaal er vistnok ikke let at besvare, men at Adressens Hensigt har været den gode Hensigt at bane Veien for Enighed og har villet ligesom tilkjenbegive, at her foreligger ikke noget Partispørgsmaal, men en Sag, som maa være fælles for alle Partier og for hele det danske Folk, tror jeg, man kan sige er vist og klart, og forsaavidt er dette naturligt ogsaa gladeligt. Men nu vil jeg tillade mig at tage den Adresse paa Ordet. Man gaar ud fra, at man vil have et stærkt, et omfangsrigt, et dygtigt Forsvarsvæsen, men det kræver Offre, vi maa Alle være villige til at gjøre Offre, siges der. Nu vel, men for at man nu skal kunne stille dette Krav, er der ogsaa visse Bilkkaar, visse Betingelser, der maa iagttages, og som jeg nu vil tillade mig at fremhæve. Der er Lighed i Vernepligt, men saa bør der ogsaa være Lighed i de pekuniære Byrder. Det Sidste veed jeg ikke, om man fra alle Sider saa ganske indbyrdes har været Tilfældet hidtil; vi have tidligere staaet overfor Bevægelser, der gaa i Retning af en Skattereform, som paa det Allernæreste have været knyttet til denne Sag. Jeg vil sige, den knytter sig dertil baade med og uden Befæstninger; men i Særdeleshed paa den første Maade. Vil man nu altsaa have et Værn, og jeg tvivler heller ikke om, at vi faae det, saaledes som det nu i mine Tanker har stillet sig i denne Sag, saa gjælder det jo kun om at faae det saa godt og saa stærkt som muligt. Men skjøndt dette jo er den væsentligste Betingelse, er der dog en Sag der ved endnu. Det er en Sag, som griber udadtil, hen i Befolkningens Sommer, og derved rører sig en Tanke og der opstaaer stadigt det Spørgsmaal: Vi maa se at faae en mere ligelig Fordeeling af Skatterne, der skal foregaa en Reform i Skattevæsenet osv. Det kunne vi nu ikke komme bort fra. Vi ere, som Repræsentanter her saa nær knyttet til vor Vælgerbefolkning, at vi virkelig ikke kunne se bort fra saadanne, som jeg kalder virkelige væsentlige og store Spørgsmaal ved Siden af det andet og største Spørgsmaal, selve Forsvarssagen. Vi kunne ikke løsrive os fra disse Betragtninger, og det er jo kun dette, jeg vil tillade mig at lægge Vægten paa, hvor væsentligt det er, naar vi staa og skulle staa til Ansvar ligeoverfor vore Vælgere; der er, om jeg saa maa tillade mig at sige, ligesom to ubekjendte Størrelser, der bestandig spille ind i den store Sag. Det er ligesom en Blanding med to Ubekjendte, og jeg har allerede tilladt mig at berøre den ene, Beskatningsspørgsmaalet; men der er endnu Et, som gribe ikke mindre ind i Sagens hele Bilkkaar, og det er jo, som bekjendt, Spørgsmaalet om Kjøbenhavns Befæstning. Hvad Forsvarsplanen i sig selv angaar, stiller det sig saaledes for mig, at der er ikke saa særdeles store

Bansfeligheder at overvinde lige overfor vore Lægmandsbetragtninger omkring i Valgfredsene. Men vi kunne jo ikke kaste et Slør over eller lægge Dølgemaal paa, hvor umaadelig stor Bansfelighed der har været tidligere ved at komme frem for Vælgerne med Kjøbenhavns Befæstning og alle de store Befæstninger, som der følge med. Hvorledes skulde vi nu pludselig kunne komme bort herfra? Det er i mine Tanker noget af det, der stiller sig vanskeligt, i alt Fald for mig, i hele denne store Sag. Det er nemlig ikke blevet klart endnu, hvorledes Meningen egentlig er. Staar en Befæstning af Kjøbenhavn bagved denne Forsvarsplan, eller staa den ikke bagved den? Ved Bevillingen forrige Aar af 6 store Kanoner til Kjøbenhavns Søforter er dette Spørgsmaal blevet endnu mere omtaaget, i alt Fald med Hensyn til Kjøbenhavns Befæstning fra Søfiden, og med Hensyn til Kjøbenhavns Befæstning fra Landsfiden staa vi ogsaa her i det Uvisse. Men det er netop paa denne Forudsætning, at vor hele Hovedbetragtning hviler. Det forekommer mig derfor, at, skal man have en heldig Udgang af denne Sag, maa der bringes et større Lys over dette Spørgsmaal, og det maa bringes i en saadan Stilling, som kan være tilfredsstillende for den Side, som jeg tror er den overveiende Side i Folket, i Vælgerfolket, idet jeg nemlig tror, den udgjør Flertallet. Fra den Side gaar vistnok Betragtningen og Kravet ud paa, at Kjøbenhavns Befæstning, i alt Fald en stærk og kostbar Befæstning af Kjøbenhavn fra Landsfiden, er noget Uheldigt, Noget, som man derfor hidtil er veget tilbage fra og ikke kan indlade sig paa. Det kan forsaavidt være heldigt, mener jeg, at det ærede Medlem for Præstø Amtets 3die Valgfreds (Leth) saa udførlig fremdrog disse Betænklichkeiten; thi jeg mener, at selv om man ikke kan dele dem, er det godt, at de kunne frem, at de blive repræsenterede her strax paa Forhaand, for at man kan vide, hvorledes Ansfulserne ere udenfor Salen, i Landet udenfor Kjøbenhavn, som ellers i denne Slags Sager spille en meget dominerende Rolle. Derfor har det glædet mig, at dette er kommet frem, uden at jeg vil lægge min Ansfulse saa afgjørende i Vægtstaaen, det gjør jeg ikke, thi jeg er kun Lægmand; men jeg tror, at denne Ansfulse er saa udbredt, at den maa repræsenteres, undersøges og prøves meget nøje, thi vil man have et Forsvar, er det i mine Tanker ikke nok, at man staaer en Hærplan saaledes, som man vist ved Anvendelse af dygtige og forenede Kræfter kan faae den, men man maa danne den saaledes, at den saavidt mulig kan have sin Rod i den almindelige Folkebevidsthed. Det tror jeg, vil være det Heldigste, ogsaa for Forsvaret selv, det vil vist heller Ingen negte. — Hvad Organisation angaar, skal jeg ikke indlade mig vidtløftig paa den. Jeg vil kun tillade mig at sige med Hensyn til denne